

”Ett fantastiskt kvitto på litteraturens kraft” – en forskningsrapport om Läsrörelsens projekt BERÄTTELSER SOM FÖRÄNDRAR

Att en hel klass läser samma bok och fokuserar på starka berättelser och läsoplevelser som ger nya tankar om andra och sig själva, väcker också tonåringars läslust. Det visar en rapport som läsforskaren Olle Nordberg från Uppsala universitet gjort om Läsrörelsens projekt Berättelser som förändrar, som genomförts i 200 skolor med över 30 000 elever landet över under 2017.

Läsrörelsen har under 2017 drivit det läsfrämjande projektet **BERÄTTELSER SOM FÖRÄNDRAR** i 200 högstadie- och gymnasieskolor över hela Sverige. Tio boktitlar valdes ut och totalt 16 konferenser i åtta regioner genomfördes för svensklärare, skolbibliotekarier/folkbibliotekarier och skolledare, där modellen var gemensamt läsande av samma bok i en hel klass. Litteraturvetaren och läsforskaren **Olle Nordberg** har följt och utvärderat projektet, och i rapporten som presenteras den 16 april på projektets slutkonferens i Stockholm menar han att projektets plan – att hjälpa elever och svensklärare att genom läsningen av skönlitteratur förstå andra och sig själva bättre – har fungerat. **Berättelser förändrar.**

- *Projektet har utan tvekan haft avgörande betydelse på skolnivå, på organisationsnivå, på samverkansnivå, inom klasser och grupper, för litteraturundervisningen i stort och för enskilda lärare och bibliotekarier. Allra störst betydelse har det dock haft för eleverna, skriver Olle Nordberg.*

2016 donerade författaren **David Lagercrantz** ett ansevärt bidrag till Läsrörelsen, vilket blev upptakten till *Berättelser som förändrar* i 200 högstadie- och gymnasieskolor med över 30 000 elever från söder till norr under 2017. Projektet har lyft fram berättandet i skönlitteratur, en biografi och en serieroman och varit i form av läsecirkel där varje klass arbetat med samma bok. Huvudpedagog var **Ann Boglind**, universitetslektor i svenskämnets didaktik vid Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion vid Göteborgs universitet. Hon valde tio boktitlar, bland annat i kontakt med en referensgrupp av skolungdomar från olika delar av landet och med David Lagercrantz*. Läsrörelsens ordförande, **Elisabet Reslegård**, var projektledare.

När projektet startade sa David Lagercrantz:

- *Vi växer genom att läsa! Böcker skärper vår blick och vår empati. Jag tror få saker kan överbrygga gapet mellan ”ett vi och ett dom” i samhället som god litteratur.*

Olle Nordberg, fil dr i litteraturvetenskap vid Uppsala universitet och läsforskare med speciell inriktning på tonårsläsare och litteraturdidaktik, har följt och utvärderat projektet. Hans forskningsrapport presenteras på projektets slutkonferens den 16 april på Essinge konferenscenter (Lärarnas hus) i Stockholm. Olle Nordberg påpekar i sin utvärdering att det varit en bred variation bland skolorna som deltagit i projektet – högstadiet och gymnasiet, från norr till söder, från stad till landsbygd, små och stora skolor, yrkesinriktade och studieförberedande utbildningar samt undervisningsgrupper för nyanlända och annan SVA-undervisning. Trots alla dessa olikheter kan man se att projektet haft ett utbrett positivt inflytande på skolorna och på eleverna och svensklärarna själva som personer och läsare.

- *Elevernas starka upplevelser av litteraturen i sig själv är det allra mest övertygande argumentet för ett fortsatt arbete med läsning av hela böcker i helklass, med kontinuerliga samtal och bearbetning av innehållet, menar Olle Nordberg.*

Pressmeddelande 2018-04-12

Läsupplevelsen har varit central för både lärare och elever som deltagit i projektet. Många elever menar att de fått sin största eller första riktiga läsupplevelse under projektets gång, och elever som tidigare inte läst böcker har nu inspirerats till att fortsätta. Olle Nordberg menar att de starka intryck och reaktioner som de medverkande eleverna och lärarna rapporterat är "**Ett fantastiskt kvitto på litteraturens kraft att utveckla människor, och på att projektet fungerat**".

- När David Lagercrantz tog kontakt med mig om en donation till Läsrörelsen var min spontana reaktion: "Då gör vi ett projekt riktat till ungdomar." Två år senare har vi skapat en modell med stora läsecirklar av skönlitteratur i klasserna, som jag tror kommer att ge ringar på vattnet! säger Läsrörelsens ordförande Elisabet Reslegård.

Berättelser som förändrar genomfördes med stöd av David Lagercrantz, PostkodLotteriets Kulturstiftelse och i samarbete med Svenska Barnboksinstitutet och Myndigheten för tillgängliga medier, MTM.

För intervjuförfrågningar och mer information: Saga Hansén, kommunikatör. 070-483 06 17, sagahansen@outlook.com

* Boktitlar

Med livet framför sej av Emile Ajar (översättning: Bengt Söderbergh). Norstedts (1975)

Förr eller senare exploderar jag av John Green (översättning: Ylva Stålmarch) Bonnier Carlsen (2012, sv. 2013)

Mellan dig och dig av Katarina Kieri. Rabén & Sjögren (2012)

Jag är Zlatan Ibrahimović av David Lagercrantz. Albert Bonniers Förlag (2011)

Den utvalde av Lois Lowry (översättning: Birgitta Garthon). Natur & Kultur (1993)

Kulor i hjärtat av Cilla Naumann. Alfabeta Bokförlag (2009, ny utökad upplaga 2015)

Så har jag det nu av Meg Rosoff (översättning: Helena Ridelberg). Brombergs (2004, sv. 2005)

När hundarna kommer av Jessica Schiefauer. Bonnier Carlsen (2015)

Mitt extra liv av Johan Unenge. Bonnier Carlsen (2009)

Boktjuven av Markus Zusak (översättning: Anna Strandberg). B. Wahlströms (2005, sv. 2008)